

TİASAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Yıl: 4, Sayı: 13, Eylül 2017, s. 460-475

Aykut PAJO¹

TÜRKİYE'DEKİ CITTASLOW KENTLERİ'NDE SAKİNLİĞİN KAYBOLMA RİSKİ²

Özet

Cittaslow Kentleri özgün yapıları, yerel ürünleri, bozulmamış doğası vb. ile özellikle büyük kentlerde yaşayan insanlar için bir çekim merkezi haline gelmiştir. Ziyaretçi artışı Cittaslow Kentleri için istenen bir durum olsa da, yoğun ziyaretçi akını şehrin sakinliğini yok etmektedir. Bu çalışma gününbirlik ziyaretçi akınına uğrayan ve sakinliği yok olma tehlikesi altında olan Cittaslow Kentleri'ni tespit etmek amacı ile yapılmıştır. Seçilen konunun insan ve sürecin birlikte değerlendirilmesini gerektirmesi, doğru ve kaynağından bilgilere ulaşmada sağladığı avantajlar sebebi ile nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; Seferihisar, Akyaka, Gökçeada, Taraklı, Vize ve Halfeti'nin özellikle hafta sonu olmak üzere ilkbahar, yaz ve sonbahar mevsimlerinde yoğun ziyaretçi aldığı tespit edilmiştir. Bu yoğunluk ise gürültü, trafik ve çevre kirliliğine yol açarak sakinliğin kaybolmasına neden olmaktadır. Sonuç olarak; yerel yönetimlerin yoğunluğu azaltmak için, kent merkezi dışında otopark yapılması, kent merkezi ve otopark arasında çevre dostu toplu taşıma araçlarının kullanımı, aktivitelerin kentin değişik noktalarına taşınması, festival, panayır, köylü pazarı vb. etkinliklerin farklı zamanlarda yapılması gibi tedbirler alması sakinliğin sürdürülebilirliğine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çekicilikler, gününbirlik ziyaretçiler, sakinliğin kaybolması, sakin şehir, sürdürülebilirlik.

¹Öğr.Gör., Kırklareli Üniversitesi, aykut.pajo@klu.edu.tr

²Pajo, A. (2015). "Türkiye'deki Cittaslow Kentleri Yerel Yönetimlerinin Destinasyon Pazarlaması Uygulamaları: Vize Örneği", *Kırklareli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırklareli, adli tezden üretilmiştir.

THE RISK OF LOSE OF CALMNESS IN CITTASLOW CITIES IN TURKEY

Abstract

Cittaslow Cities had become as a center of attraction with their original buildings, local products, unspoilt nature, etc. especially for people living in big cities. As visitor increase is a desirable situation for Cittaslow Cities, the intense visitor flow destroy the calmness of the city. This study was carried out with the aim of identifying the Cittaslow Cities which are under the risk of day-to-day visitor flow and the risk of extinction. Qualitative research method was prefer red because of the advantages that the selected subject needs to be evaluated together with the human and the process, and the advantages it has in reaching the information correctly and from the source. According to findings; It is identified that Seferihisar, Akyaka, Gökçeada, Taraklı, Vize and Halfeti are visited in spring, summer and autumn seasons especially on weekdays. This density leads to noise, traffic and environmental pollution, resulting in lose of calmness. As a result; the use of environment friendly public transport between the city center and the parking lot, the transfer of activities to different points of the city in order to reduce the density of local administrations taking precautions like making the events such as festival, fair, peasant market, etc. at different times will contribute to the sustainability of the calmness.

Keywords: Attractiveness, day-to-dayvisitors, lose of calmness, slowcity, sustainability.

1. GİRİŞ

Büyük şehirlerde yaşayan insanlar aynılaşan hayatlarından, günlük yaşamın stresinden, trafik, gürültü, hazır besinleri tüketmek vb. biraz olsun uzaklaşmak istemekte ve doğallığa özlem duymaktadırlar. Bu sebeple de özellikle hafta sonları gününbirlik de olsa küçük ve yaşamın doğal, içten ve kolay olduğu yaşanılabilir kentlere ziyarette bulunmaktadır. Bu ziyaretlerinde köylü pazarlarını ziyaret etmekte, yöre insanların ürettikleri doğal ürünlerden satın almakta, yöre halkının içten ve samimi yaklaşımlarından, misafirperverliğinden mutlu olmaktadır. Gününbirlik ziyaretçiler gittikleri yerlerde yaptıkları alışveriş ile yöre halkına ekonomik katkı sağlamaktadır. Halk ise bundan memnun olmakta ve kazandıkça daha da çok üretmek ve satış yapmak istemektedir. Bir başka ifade ile yerel halk daha çok ziyaretçi gelmesini arzu etmektedir.

Cittaslow (sakin şehir) Ağı'ndaki kentlerimiz gününbirlik ziyaretçiler için çekim merkezi durumundadır. Yerel yönetim ve Cittaslow faaliyetlerinden gelir elde eden yerel halk bu durumdan memnun olmaktadır. Ancak gelen ziyaretçilerin yoğunlaştığı günlerde Cittaslow Kentleri büyük şehirleri andıran, sakinlikten uzak ve gürültülü bir hal almaktadır. Bu kalabalıklaşma, yerel yönetimler ve Cittaslow faaliyetlerinden gelir elde eden insanların hoşuna gitse de, sakinliği benimsemiş ve özellikle Cittaslow faaliyetlerinden gelir elde edemeyen insanların tepkisini çekmektedir.

Sakinliğin azalması Sakin Şehirler Ağı’nda yer alan kentler için hem cazibenin kaybolması hem de Sakin Şehir olma kriterlerinden birkaçının (gürültü, trafik, çevre kirliliği vb.) karşılanamaması anlamına gelmektedir. Bir Sakin Şehir için sakinliğin korunması elzemdir.

Akademik literatür incelediğinde, Cittaslow ile ilgili çalışmaların halihazırda sınırlı olduğu görülmektedir (Servon ve Pink, 2015; 329). Cittaslow üzerine yapılan çalışmalar daha çok; tarihi ve kültürel değerlerin korunmasına etkisi (Karatosun ve Çakar, 2017), yerel mutfak ve yerel halk üzerine etkileri (Olçay ve öte, 2017), gastronomi turizmi (Sarioğlan ve Avcıkurt, 2016), kadın girişimciliği (Özmen, 2016; Sungur, 2013), yaşam kalitesi ve ziyaretçi deneyimleri (Hatipoğlu, 2015), Slowfood çalışmalarının önemi (Pajo ve Uğurlu (2015), yavaş turizm (Lowry ve Lee, 2011), sürdürülebilir kentleşme ve kalkınma (Knox, 2005; Pink, 2008; Mayer ve Knox, 2010; Sezgin ve Ünüvar 2011; Semmens ve Freeman, 2012; Üstündağlı vd., 2015), küreselleşme ve yerelleşme arasındaki etkileşim (Grzelak, Kostulska vd., 2011; Radstrom, 2011; Servon ve Pink, 2015) şeklinde yoğunlaşmaktadır. Literatürde gününbirlik ziyaretçilerin neden olduğu kalabalıklaşma neticesinde sakinliğin kaybolması ve buna tedbir olarak yapılması gerekenlerin konu edildiği herhangi bir çalışma ile karşılaşılmamıştır. Bu sebeple özgünlüğe sahip bu çalışma, konu ile ilgili bundan sonra yapılacak olan çalışmalara kaynak oluşturması ve yerel yönetimlerin tehdidin farkına vararak gerekli tedbirleri almalarına olanak sağlayacaktır.

Çalışmada, Türkiye’deki Sakin Şehir’lerden hangilerinde sakinliğin kaybolma tehdidinin olduğu, nedenleri ve alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Öncelikle; Sakin şehir kavramı açıklanmış, Türkiye’deki Sakin Şehir’lerden örnekler verilmiş, Sakin Şehirler’imizin çekicilikleri listelenmiş, sakinliğin kaybolması tehdidi olan kentler incelenmiş, gününbirlik ziyaretlerin hangi dönemde yoğunlaştığı tespit edilmiş, yerel yönetimlerin aldıkları tedbirlere yer verilmiş, öneriler bölümünde ise sakinliğin korunması için öneriler sunulmuştur.

2. SLOW FOOD VE CITTASLOW KAVRAMI

Cittaslow Hareketi’nin temeli SlowFood (yavaş yemek) Hareketi’ne dayanması sebebi ile öncelikle yavaş yemek kavramına açıklık getirmek gerekmektedir.

2.1. SlowFood Kavramı

Slow Food Hareketi’nin resmi olarak başlaması 09.10.1989’da, Paris kentinde bulunan Opera Comique binasında Cittaslow Manifesto’sunun imzalanması ile olmuştur (Güven, 2011: 114). Slow Food, hızlı yemek yeme alışkanlıklarına, gıda üretiminde globalleşme etkilerine karşı toplumsal bir tutum olması nedeniyle gittikçe artan şekilde destek görmektedir (Nilsson ve öte., 2011: 373).

Carlo Pedrini Slow Food Hareketi’ni, insanların lezzetli yiyeceklere duyarlı olması, yerel ve kültürel değerlerin globalleşmenin negatif etkilerinden korumanın sağlanması şeklinde tanımlamaktadır (Schneider, 2008: 385).

Slow Food Felsefesi; yerel tohumlar ile üretilen, hem insan hem çevreye zarar vermeyen yöntemler ile üretilen, üretenin hakkını alarak, tüketenin ise ne fazla ne eksik yani değerinde satın alması üzerine kurulmuştur.

2.2. Cittaslow Kavramı

Cittaslow Hareketi’nin temeli Slow Food Hareketi’ne dayanmaktadır. İtalyan yazar Carlo Pedrini ve onun fikirlerini destekleyen bir grup bir araya gelmiştir. Bu grup 1986 yılında Roma

kentinde açılışı yapılan bir fastfood zinciri olan McDonald's restoranı protesto etme niyetiyle harekete geçmiştir. Restorana hamur atma şeklinde gerçekleşen protesto Slow Food Hareketi'nin başlangıcını oluşturmuştur (Walter, 2009: 1-3).

Cittaslow Hareketi eski bir belediye başkanı olan Paolo Saturnin'in 1999'daki girişimiyle ortaya çıkmıştır. Slow Food Hareketi'ni başlatan kişi olarak bilinen Carlo Pedrini de Slowfood Hareketi'nin devamı niteliğinde olan Cittaslow Hareketi'ne destek olduğu bilinmektedir (Göçkan, 2012: 2).

1999 senesinde İtalya'da doğan uluslararası bir birlik olan Cittaslow Hareketi başladığından bu yana yerel kaynakların kullanımını, kentin tarihi dokusuna sahip çıkılmasını, doğal ve kültürel değerlerin gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak için toplumun bilinçlendirilmesi ile sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasını desteklemektedir. Özellikle küçük boyuttaki kasabaların refahı için sürdürülebilir kalkınma oldukça önem arz etmektedir. Cittaslow Hareketi teknolojiye karşı çıkmamakta tam aksine doğaya ve insan yaşamına zarar vermeyen güneş enerjisinden ve rüzgar enerjisinden elektrik üretimi vb. teknolojik faaliyetleri desteklemektedir.

Birçok ülkede görüldüğü üzere küçük ilçe nüfuslarında düşüşler yaşanmaktadır. Küçük yerleşim birimleri sosyal ve ekonomik imkanları yüksek olan büyük kentlere göç vermektedir (Semmens ve Freeman, 2012: 353-354). Bu durumun engellenebilmesi için yerel ekonomilerin canlandırılması, sosyal imkanların geliştirilmesi ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi sağlanmalıdır.

Slow Food Hareketi'ne benzeyen bir sürdürülebilir kalkınma hareketi olan Cittaslow Hareketi, kent sakinlerinin yaşadıkları yerin kıymetini bilmesi ve kentin değerlerine sahip çıkmak suretiyle yaşamı daha anlamlı bir hale getirmeyi hedeflemektedir (Akman ve öte., 2013: 42).

Cittaslow ve Slow Food ağları bireysel üretime, yerel ürünlerin tüketimine ve insanların seçim yapabilmelerine imkan tanımakta, ekonomik, sosyal ve ekolojik manada sürdürülebilirliğe katkı yapmaktadır (Kostulska ve öte., 2011: 187).

Cittaslow Hareketi'nin esası yaşam kültürüne dayanmaktadır (Keskin, 2010: 31). Cittaslow Hareketi'nin temelini Slow Food Hareketi'ne dayandığı bilinmektedir. Bu sebeple Cittaslow Hareketi'nin temelini özellikle yiyecek-içecek kültürüne dayandığını kabul etmek gerekmektedir.

Cittaslow Ağı'na kabul edilebilmek için kent nüfusunun 50.000'in altında olması, sakinliğin olması, trafik, gürültü sorununun olmaması vb. çeşitli kriterler bulunmaktadır. Cittaslow Hareketi Manifestosu'nda 7 kategori altında 70 kural yer almaktadır (Göçkan, 2012: 3). Üyelik kriterleri: çevre, altyapı, kentsel hayat niteliği, zirai üretim, turistik faaliyetler, esnafılık ve sanatkarlık ile ilgili faaliyetler, konukseverlik, halkın farkındalığı ve eğitimi, toplumsal uyum ve paydaşlıklar ile ilgili politikalar olmak üzere 7 ana başlıkta ifade edilmiştir (Üyelik Kriterleri, 2015).

Cittaslow Ağı'na dahil olmak amacıyla başvuruda bulunan şehirlerin Cittaslow Birliği tarafından belirlenmiş olan kriterlere uygun çalışmalarda bulunması gerekmektedir. Aday kentlerin, ilgili çalışmalardan kazanmış oldukları puan toplamının 50 ve üzeri olması durumunda üyeliğe kabul gerçekleşmektedir. Aday kentler kriter başlıklarından %15 oranında ek puan kazanabilme şansına sahiptirler. Aday kentlerin kriterlere uygun olan projelerinin

başlangıç, bitiş tarihleri ve ayrıca projede geldikleri nokta da önem arz etmektedir (Üyelik Süreci, 2015).

3. TÜRKİYE’DEN CITTASLOW ÖRNEKLERİ

Seferihisar: 2009 yılında Cittaslow Ağı’na katılmış olan Seferihisar İzmir’e bağlı bir ilçedir. Kızıldağlar’ın yamacında yer almaktadır. İzmir’e 45 km. uzaklıktadır. Kuzey’inde Urla bulunmaktadır. Güney ve batısından Ege Denizi ile çevrelenmiştir. Mavi bayrağa sahip Sığacık, Akarca ve Ürkmez plajları bulunmaktadır. 3000 yıl önce kurulmuş olan antik “Teos” toprakları üzerinde bulunmaktadır (Seferihisar, 2014).

Akyaka: 2011 yılında Cittaslow Ağı’na katılmış olan Akyaka 2014 yılına kadar belediye olmasına rağmen 2103 yılında gerçekleşen nüfus sayımına göre merkez ilçe nüfusunun 2000 kişi altına düşmesi sebebi ile Muğla’nın Ula İlçesi’nin mahallesi konumuna gelmiştir. Turizmin ölü sezonu olan kış aylarında nüfusu 1500 kişi dolaylarındadır. Güneyinde Gökova Körfezi, kuzeyinde yaklaşık 1000 metre yükseklikteki Sakartepe, doğusunda Kadın Azmağı (deresi) ve Akçapınar Azmağı (deresi) bulunmaktadır. Yaklaşık 2500 yıllık antik “Idyma” toprakları üzerinde yer almaktadır (Güzel Akyaka’mız, 2014).

Yenipazar: 2011 yılında Cittaslow Ağı’na katılmış olan Yenipazar Aydın’a bağlı bir ilçedir. İl merkezine 40 km. uzaklıktadır. Madran Dağı’nın eteklerinde yer alan Yenipazar, M.Ö. 2.000 yılında kurulmuş olan antik “Orthosia” topraklarında bulunmaktadır (Yenipazar, 2014).

Gökçeada: 2011 yılında Cittaslow Ağı’na katılmış olan Gökçeada, Çanakkale’nin ilçesidir. Konum olarak Ege Denizi’nin kuzeyinde ve Gelibolu Yarımadası’nın batısında yer almaktadır. 91 km. kıyı şeridinde sahiptir. Gökçeada, 16 deniz mili uzunluğunda 5 deniz mili genişliğinde bir adadır. Dünya’nın ilk “Cittaslow Adası” ünvanını taşımaktadır (Yurtseven, 2007: 39-44).

Taraklı: 2011 yılında Cittaslow Ağı’na katılmış olan Taraklı, Sakarya İli’nin küçük bir ilçesidir. Tarihi İpek Yolu’nun etkin şekilde kullanıldığı dönemlerde kervanların konakladığı Taraklı’nın şimşir tarağı ve tahta kaşığı ünlüdür (Bilgi, 2013: 56). Taraklı’da 19. yy. Osmanlı kent mimarisini yansıtan ve hala ayakta olan pek çok üç katlı ahşap evler bulunmaktadır. Bu evlerin bir bölümü restore edilmiş ve pansiyon olarak kullanılmaktadır (Taraklı, 2014). Taraklı 11.11.2013 tarihinde, 2013 yılı teması “Erişilebilir Turizm” olan Eden-Avrupalı Seçkin Destinasyonlar Yarışması’nda ödül almıştır.

Yalvaç: 2012 yılında Cittaslow Ağı’na katılmış olan Yalvaç, Isparta’nın ilçesidir. İl merkezine 105 km. mesafededir. Isparta’nın kuzeydoğusunda yer almaktadır. Deniz seviyesinden yüksekliği 1100 metredir. Yalvaç antik “Pisidia Antiokhieia” topraklarında üzerinde bulunmaktadır (Yalvaç, 2013).

Vize: 2012 yılında Cittaslow Ağı’na katılmış olan Vize Kırklareli’nin bir ilçedir. Batısında Pınarhisar, güney doğusunda Saray, kuzey doğusunda Karadeniz bulunan Vize’nin il merkezine olan uzaklığı 60 kilometredir. Güney kesiminde ova, kuzey kesiminde yüksek tepeler bulunmaktadır. Kuzey yönüne doğru rakımın yükseldiği görülmektedir. Karadeniz’e yaklaştıkça ormanlık alan artmaktadır. Vize 2 adet höyük üzerinde yer almaktadır. Bu sebeple kentin büyük kısmı I. Derecede Arkeolojik Sit Alanı içerisindedir (İlçemiz, 2014).

Perşembe: 2012 yılında Cittaslow Ağı’na katılmış olan Perşembe, Ordu’nun ilçesidir. Perşembe’nin eski adı yer aldığı yarımadaanın da adı olan Vona’dır. Doğal plajları ile ünlü olan

İlçe Karadeniz'in kıyısında yer almaktadır. Ordu'nun 13 km. batısında bulunmaktadır (Perşembe'nin Tarihi, 2014).

Halfeti: 2013 yılında Cittaslow Ağı'na katılmış olan Halfeti, Şanlıurfa'nın bir ilçesidir. Eski zamanlarda Rumkale ismiyle bilinen ilçenin Şanlıurfa'ya uzaklığı 120 kilometredir. Hali hazırda Halfeti'nin bir kısmı Birecik Barajı'nın altında kalmıştır. Sularının yükselmesi devam etmektedir. Bu sebeple Eski Halfeti olarak bilinen tarihi bölge tamamen sular altında kalacaktır. Bu nedenle Halfeti'nin yeni yerleşim yeri Karaotlak bölgesi olarak tespit edilmiş ve yeni yapılaşmalar burada sürdürülmektedir (Halfeti'nin Tarihi, 2015).

3.1. Cittaslow Kentleri'nde Günübürlük Ziyaretçileri Etkileyebilecek Unsurlar

Günübürlük ziyaret, gidilen yerleri gezip görmek, tanımak, yerel ürünlerden satın almak, yöresel yiyecek ve içeceklerden tatmak, el sanatlarını incelemek, tarihi yerleri gezmek, doğal güzelliklerini keşfetmek, sportif aktivitelere katılmak, fotoğraf çekmek, avlanmak vb. amaçlar ile 24 saati aşmayan konaklamasız ziyaretler şeklinde ifade edilebilmektedir. Destinasyon turist toplumunun yerel toplum ile aynı alanı paylaşmasıdır. Bir destinasyon çekicilikler, turizm işletmeleri, yerel halk, yerel yönetimlerin bütününden oluşan yönetilmesi zor karmaşık bir turizm ürünüdür (Özdemir, 2008: 4). Çekicilikler, turizm işletmeleri, ulaşım imkanları (hava, kara, deniz yolu, raylı sistem), organize seyahatler (turlar), etkinlikler (fuar, panayır vb.) gibi pek çok destekleyici unsur destinasyonu oluşturmaktadır (Buhalis, 2000: 98). Çekicilikler (fuar, sergi vb.), turizm hizmet işletmeleri (otel, restoran), ulaşılabilirlik, etkinlikler (festival vb.) (Kozak, 2010: 129) ve diğer etkenler (misafirperverlik, dini inanış, müzik, dans vb. yöredeki folklorik özellikler) (Kutvan ve Kutvan, 2013: 165) destinasyon çekiciliklerini oluşturmaktadır. Bir turistik çekim merkezi (destinasyonun) doğal veya insanlar tarafından yapılmış değerleri sayesinde elde ettiği avantajlarını sonraki dönemlere taşıyabilmelidir (Lee, 2001: 317). Cittaslow Kentleri'miz kendine özgü tarihi yapıları, bozulmamış doğası, misafirperver insanları vb. artıları ile günübürlük ziyaretçiler için tercih edilen birer destinasyon olmuşlardır. Tablo 1' de Cittaslow Kentleri'mizin ziyaretçiler açısından çekicilik arz eden özellikleri yer almaktadır.

Tablo 1. Türkiye'deki Cittaslow Kentleri'nde Bulunan Çekicilikler

	Seferihisar	Akyaka/Ula	Gökçeada	Yenipazar	Taraklı	Yalvaç	Vize	Perşembe	Halfeti
Özgün mimari	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tarihi binalar	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Yöresel mutfak	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Yöresel ürünler	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Köylü pazarı	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Restoran	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hotel/pansiyon	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Su ve doğa sporları	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Deniz/su/kum/güneş turizmi	+	+	+	-	-	-	+	+	+
Temiz doğa	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Mavi bayrak	+	+	+	-	-	-	-	-	-
Antik kente yakınlık	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Müze	+	-	+	+	+	+	-	-	-

Araç kiralama	+	+	+	-	+	+	-	+	+
Seyahat acentesi	+	+	-	-	+	-	-	-	+
Düzenlenen turlar	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sakinlik	-	-	-	+	-	+	-	+	-
Güvenlik	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Misafirperverlik	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Büyükşehirlere yakınlık	+	-	+	+	+	-	+	-	-
Hastane/ Sağlık ocağı	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ulaşım kolaylığı	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Otogar	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hava alanına yakınlık	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Festival/panayır	+	+	+	+	+	+	+	+	+

4. YÖNTEM

Araştırılan konu insan ve sürecin birlikte değerlendirilmesini gerektirmektedir. Doğru ve kaynağından bilgilere ulaşmada sağladığı avantajlar sebebi ile çalışmada yöntem olarak gözlem, görüşme ve doküman analizi veri toplama teknikleri kullanılmak suretiyle nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir.

Nitel araştırma nitel veri toplama yöntemlerinin (gözlem, görüşme, doküman analizi vb.) kullanıldığı olayların kendi ortamında doğal ve bütünlük içerisinde ortaya konması şeklinde bir sürecin benimsendiği bu yöntem kişilerin tecrübe, duygu, tutum, bakış açısı ve yakınmalarıyla ilgili bilgi toplama konusunda sosyal bilimlerde kullanılan yaygın ve etkili bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimsek, 2013: 45).

Araştırmada önce literatür taraması yapılarak konu ile alakalı makale, CD., kitap, broşür, tez, kataloglar incelenmiş konu hakkında bilgi edinilmiş, güncel bilgiler için kapsamlı internet taraması yapılmıştır. Araştırma için gerekli verilere yerel yönetim temsilcileri ve halk ile yüz yüze görüşme, telefon görüşmesi ve e-posta aracılığı ile ulaşılmıştır. Önceden hazırlanan açık uçlu sorular yerel yönetim temsilcilerine yöneltilmiş ve verilen cevaplara ve röportajın gidişine göre sorulan doğaçlama sorular ile detay bilgilere ulaşılmıştır. Katılımcının izni alındıktan sonra gerçekleştirilen röportajlarda ses kaydı alınmıştır. Çalışma yurt içindeki Cittaslow Kentleri ile sınırlı tutulmuş, Türkiye Sakin Şehirler Ağı’nda yer alan Taraklı, Yenipazar, Gökçeada, Vize, Seferihisar, Akyaka, Yalvaç ve Halfeti’ye gidilerek, yerel yönetim temsilcileri ve yerel esnaflar ile görüşülmüştür. Cittaslow Ağı’na üyelikleri henüz çok yeni olmaları sebebi ile Şavşat, Uzundere, Eğirdir, Göynük ve Gerze çalışma kapsamı dışında tutulmuştur.

5. BULGULAR

Her Cittaslow’un kendine has özellikleri bulunmaktadır. Dolayısı ile yerel yönetimlerin bu sorunlara karşı geliştirdikleri farklı çözümler bulunmaktadır. Bu nedenle her Cittaslow Kenti ayrı başlıklar altında incelenmiştir. Görüşmeye katılan yerel yönetim temsilcileri genelde sakinlik sorunu yaşamadıklarını ve kalabalıklaşmanın daha çok turların yoğun olarak geldiği hafta sonunda oluştuğunu belirtmişlerdir. Yalvaç ve Yenipazar’da gününbirlik ziyaretçi sayısında ki artışların sakinliğin bozulmasına etki etmeyecek düzeyde olduğu ifade edilmiştir. Bu nedenle

Yalvaç ve Yenipazar inceleme dışında tutulmuştur. Yerel yönetim temsilcileri ile yapılan görüşmeden elde edilen bulgular şu şekildedir:

Seferihisar

Türkiye'nin ilk Cittaslow Kenti'dir. İzmir'e yakın olması, hem kara (İzmir'den düzenli sefer bulunmaktadır) hem de havayolu (Adnan Menderes Havaalanı) ile ulaşımın kolaylığı, mavi bayraklı plajları ile deniz kum ve güneş turizmine uygun olması, yakınında antik kent bulunması, köylü pazarının bulunması, yerel üretimin ve ürün satışında örnek gösterilecek başarılı çalışmaların bulunması, kentin reklamının iyi bir şekilde yapılması, kent imajının olumlu olması, zengin mutfak kültürüne sahip olması, mandalina bahçelerinin olması ve düzenli turların yapılması Seferihisar'ın hem günübirlik ziyaretçi çekmesine hem de artan iş imkanları vesilesi ile dışarıdan göç almasına neden olmaktadır. Kentin oldukça geniş bir alana yayılması nedeni ile kalabalıklaşma fazla sorun teşkil etmemektedir. Şu an için acil bir önleme gerek duyulmamaktadır. Hafta sonları Seferihisar'a 3000'den fazla araç girişi olduğu belirtilmiştir.

Akyaka/Ula

Büyük kentlere yakın olmamasına rağmen, önemli bir turizm destinasyonu olan Akyaka'ya hem kara hem hava yolu (Dalaman Havalimanı) ile ulaşım çok kolaydır. Kendine has mimarisi (1983 yılı Ağahan Mimarlık ödüllü Nail Çakırhan evleri), doğal güzellikleri, kiteboard, dalış, rüzgar sörfü vb. sporların yapılması, Marmaris, Bodrum ve Fethiye gibi yaz aylarında çok yoğun turist ağırlayan destinasyonlara yakın olması ve bu destinasyonlara gelen turistlerin Akyaka'ya gelip tekne turlarına katılması vb. sebepler ile özellikle yaz aylarında ve daha çok hafta sonunda günübirlik ziyaretçi akınına uğramaktadır. Mavi bayraklı plaja sahip olan Akyaka'nın bilinirliği ve imajı son derece olumludur. Pek çok günübirlik tur Akyaka'ya gezi düzenlemektedir. Gelen ziyaretçilerin büyük marketlerden alışveriş yapması ve Akyaka'ya gelip burada çöplerini bırakmaları en büyük sorun olarak görülmektedir. Belde merkezinin küçük olması nedeni ile ziyaretçilerin araçları trafik sıkışıklığına ve gürültüye neden olmaktadır. Beldede yer alan otopark yoğunluk karşısında yetersiz kalmaktadır.

Özellikle yaz aylarında, cumartesi ve pazar günleri günlük 50.000 kişi Akyaka'yı ziyaret etmektedir. Yıllık ziyaretçi sayısı ise 1.000.000 kişiyi geçmektedir (Karaarslan, 2017).

Gökçeada

Dünyanın ilk "Cittaslow Adası" unvanını taşıyan ada özellikle yaz aylarında yerli yabancı turist akınına uğramaktadır. Ulaşım Gelibolu Kabatepe Limanı'ndan feribot ile 75 dakika kadar sürmektedir. Ayrıca adada havalimanı bulunmaktadır. Gökçeada'da yerli üretim zeytin, zeytinyağı, zeytinyağı sabunu, et ve süt ürünleri, bal, üzüm, şarap üretimi gibi pek çok yerli üretim ve ziyaretçilere satış yapabilmek için köylü pazarı bulunmaktadır. Bunlar yerli yabancı ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Ayrıca Gökçeada'nın kendine özgü yiyecek ve içeceklerinden oluşan yöresel mutfağı ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Mavi bayraklı plaja sahip olan adada rüzgar sörfü, kiteboard, dalış, balık avcılığı, doğa gezisi, eski Rum Köyleri'ni görme imkanı gibi hem sportif hem gezip görme amaçlı seçenek bulunmaktadır. Gökçeada'da büyük ve yıldızlı oteller yerine sakin şehir konseptine uygun küçük butik otel ve pansiyonlar bulunmaktadır. Gökçeada'ya çok sayıda günübirlik turlar düzenlenmektedir. Yoğunluk yaz aylarında ve özellikle hafta sonları olmaktadır. Kent merkezi küçük bir alanda olması sebebi ile günübirlik turlar veya kendi imkanları ile gelen ziyaretçiler hafta sonu kalabalıklaşmaya, trafik

sorununa ve gürültünün artmasına sebep olmaktadır. Gökçeada’nın reklamının iyi bir şekilde yapılması ve olumlu imajının olması adaya olan talebin artmasını sağlamıştır.

Taraklı

Taraklı Sakarya’ya bağlı olmasına rağmen Kocaeli ve İstanbul’a çok yakın mesafededir. Yerel halkın ziyaretçilere ilgisi ve misafirperverliği ilk göze çarpan çekiciliklerden biridir. Türkiye’nin nadide kentlerinden biri olan Taraklı Türk Telekom reklamında “Mümkünlü Kasabası” olarak yıllardır bilinirliğe sahiptir. Taraklı mutfağında kendine özgü pek çok yöresel yiyecek (uhud tatlısı vb.) ve içecek bulunmaktadır. İlçede Evliya Çelebi’nin ünlü Seyahatname’sinde bahsettiği şimşir kaşık ve tarak üretimi halen devam etmektedir. 2012’ de yılın Ahisi ödülünü şimşir kaşık ustası Sabri ÖZŞAHİN almıştır. Gelen ziyaretçiler tarafından yoğun ilgi gören bu ürünler köylü pazarında kadın girişimciler ve yerel esnaf tarafından satılmaktadır. Osmanlı döneminden kalan üç katlı ahşap evlerin pek çoğu günümüze kadar ulaşmış ve önemli bir kısmı ise restore edilmiştir. Restore edilen evlerin bir kısmı ise ziyaretçilerin konaklaması için pansiyon haline getirilmiştir. Taraklı’da kurulan Termal Tatil Köyü’de buraya olan talebin artmasına neden olmaktadır. Taraklı 2013 yılı teması Erişilebilir Turizm olan Eden – Avrupa’nın Seçkin Destinasyonu ödülüne sahiptir. Almış olduğu bu ödül ile hem yurt içi hem yurtdışında bilinirliği artmıştır. Yapılan reklamlar sayesinde bilinirliği artan Taraklı’ya yoğun bir şekilde gününbirlik ziyaretçi akını olmaktadır. İlçe merkezinin küçük olmasından dolayı bu kadar ziyaretçiyi aynı anda taşıması mümkün değildir. Yerel yönetim kabalıklaşmayı önlemek için etkinliklerin bir kısmının (satış yeri, restoran vb.) kent merkezi dışına taşınması ve bu şekilde oluşan kalabalığı farklı alanlara dağıtmayı planlamaktadır.

2015 yılında 150.000, 2016 yılında 250.000 kişinin ziyaret ettiği Taraklı’yı 2017 genelinde 300.000 kişinin ziyaret etmesi beklenmektedir (Özkaraman, 2016).

Vize

Karadeniz’e kıyısı olan Vize, Kaya Manastırı’nın bulunduğu, Türkiye’nin en temiz ve uzun sahillerinden biri olan Kızılköy ve İstanbul’un fethi için top dökümhanelerinin kurulduğu ormanlık alan içerisinde yer alan Demirköy gibi beldelere sahiptir. Dünyanın sayılı longoz ormanlarının bulunduğu İğneada ve Türkiye’nin turizme açılmış 3. büyük mağarası olan Dupnisa Mağarası Vize’ye çok yakın mesafededir. Trakya’nın tek antik tiyatrosu Vize’de bulunmaktadır. Kendine özgü yöresel mutfağı bulunmakta ve bal, manda yoğurdu, sucuğu, tarhana, gibi yöresel ürünlerin satıldığı ve gelen ziyaretçilerin ilgi gösterdiği köylü pazarı bulunmaktadır. İlçede, İstanbul Ayasofya Camii’nin benzeri bir mimariye sahip olan Küçük Ayasofya olarak anılan camii restore edilmiş ve ibadete açılmıştır. İstanbul’a, Çerkezköy ve Çorlu gibi sanayinin yoğun olduğu bölgelere yakın olması ve ulaşımın kolay olması Vize’ye gelen ziyaretçi sayısını arttırmaktadır. Pek çok tur şirketinin gezi programında yer verdiği Vize ilçesi sokakları mis gibi ıhlamur kokan küçük bir ilçedir. İlçede gününbirlik geziler ile gelen ziyaretçiler, Kızılköy ve Demirköy’e geçiş yapan özel araç ve tur otobüsleri, transit geçiş yapan çimento yüklü kamyonlar trafik ve gürültüye neden olmaktadır. Vize ilçe merkezi nispeten geniş bir alana yayıldığı için kalabalıklaşma sorunu, otopark yapılması ve çevre yolu ile çözülebilecektir. Çevre yolu yapım çalışmaları devam etmektedir.

Halfeti

Kendine has mimarisi olan evlerin yer aldığı ve çok eskiden beri yerleşimin sürdüğü bir kent olan Halfeti halen bir kısmı Birecik Baraj suları altında olmak üzere sularının daha da yükselmesi ile tamamen sular altında kalacaktır. Bu sebeple pek çok insan henüz sular altında kalmadan bu güzel kentimizi görmek istemektedir. Sadece bu bölgede yetişen Karagül kentin sembollerindedir. Halfeti’de çekilip televizyon kanallarından birinde yayınlanan ve beğeni ile izlenen Karagül dizisi de Halfeti’nin bilinirliğini oldukça arttırmıştır. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde deniz olmaması sebebi ile baraj yakınında olan Halfeti yakın kentlerde yaşayan insanların özellikle hafta sonu yoğun olarak ilgisini çekmektedir. Bölgede antik kentin olması (Rumkale), kendine özgü yöresel mutfağı olması, yerel ürünlerin üretilmesi ve köylü pazarında satılması, baraj gölü üzerinde yüzer restoranların bulunması, baraj gölünde tekne turlarının düzenlenmesi, su sporlarının yapılması vb. etkinliklerin yapılması burayı cazip hale getirmektedir. Bu sebeple hem yakın kentlerde yaşayan pek çok kamu çalışanı, okul turları, hem de turlar vesilesi ile farklı kentlerden gelen yerli yabancı gününbirlik ziyaretçiler özellikle hafta sonu burayı tercih etmektedir. Bir kısmının sular altında kalması sebebi ile kent merkezi oldukça küçülmüştür. Bu sebeple birkaç aracın dahi kent merkezine gelip park etmesi trafik sorununa neden olmaktadır. Dolayısı ile oluşan yoğun ziyaretçi akını hafta sonları sakinliği tehdit etmektedir.

Özellikle hafta sonu 40.000 kişiyi ağırlayan Halfeti’yi 2017 genelinde 2.000.000 kişinin ziyaret etmesi beklenmektedir (Özdal, 2017).

5.1.Cittaslow Kentleri’nde Yaşanan Kalabalıklaşmanın Nedenleri

Doğal ve tarihi çekicilikler, misafirperverlik, yöresel mutfak, yerel ürünlerin üretilmesi, köylü pazarı, el sanatları, büyük şehirlere yakınlık, ulaşımın kolay olması, bilinirlik, yöreye düzenlenen turlar, sportif etkinlikler, deniz kum güneş turizmi, konaklama, yiyecek içecek, araç kiralama şirketlerinin bulunması vb. etkenler, Cittaslow Kentleri’imizin gününbirlik ziyaretçi çekme nedenleri olarak görülmektedir. Gününbirlik ziyaretlerdeki artış kent merkezinde kalabalıklaşmaya neden olmaktadır. Genel olarak Cittaslow Kentleri’imizin kalabalıklaşma nedenleri şunlardır;

- *Kent merkezlerinin küçük olması,
- *Şehre gelen tur otobüsleri için şehir dışında otoparkların bulunmaması,
- *Turların çoğunlukla hafta sonu yapılması, haftanın değişik günlerine yayılamaması,
- *Tur tarih ve saatlerinin planlanırken yerel yönetime danışılmaması ve pek çok turun aynı anda kent merkezinde bulunması,
- *Altyapı ve üst yapı eksikliği,
- *Etkinliklerin çoğunun kent merkezinde yapılması (fuar, panayır, sergiler, köylü pazarı vb.),
- *Gelen ziyaretçilerin bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesi için rehberlerin bulunmaması,
- *Çevre yolu eksikliği,
- *Çevre dostu araçların yeterince kullanılmaması,
- *Toplu taşıma araçlarının yaygın ve düzenli olmayışı,

*Yerel halkın sakinliğin korunması konusunda yeteri kadar bilgilendirilememesi,

Günübirlik ziyaretçi sayısındaki artışın yoğun olarak görüldüğü kentler; Seferihisar, Gökçeada, Akyaka ve Taraklı’dır. Seferihisar, Gökçeada ve Akyaka deniz kum güneş turizmi gibi kitle turizmine yakınlıkları nedeniyle pek çok günübirlik ziyaretçi ve geceleme yapan turistlerin tercihi olmaktadır. Özellikle Seferihisar ve Gökçeada turizm faaliyetleri ve iş imkanlarının artması ile göç alan ve nüfusunu arttıran kentlerimiz olarak dikkat çekmektedir. Taraklı ise İstanbul ve Kocaeli gibi büyük şehirlere yakınlığı, Göynük, Çubukgöl gibi turizm potansiyeli olan yerlere yakın olması sayesinde tur programlarında daha fazla yer almaktadır. Ziyaretçi sayısında artış olan diğer Cittaslow Kentleri’imiz Vize ve Halfeti’dir. Vize kent merkezinde oluşan kalabalıklaşmanın nedeni daha çok üçüncü hava limanı inşaatının getirdiği hareketlilik, Kıyıköy ve Demirköy’e giden ziyaretçilerin geçerken kısa süreli uğramaları nedeniyle oluşan kalabalıklaşmadır. Halfeti Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde tekne turu, su sporları vb. yapmak için gidilebilecek nadir yerlerden biri olması ve Birecik Barajı sularının altında kalacak olmasından dolayı ziyaretçi çekmektedir.

Cittaslow Kentleri’ne günübirlik ziyaretler genelde hafta sonları gerçekleşmektedir. Ziyaretler; gezi amaçlı turlar, kendi imkanları ile gelen aileler, okul gezileri, Cittaslow, yöresel yemekler, doğal ve tarihi değerleri inceleme amaçlı akademisyen ve araştırmacıların ziyaretleri şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Tablo 2. Günübirlik ziyaretçiler nedeni ile sakinliğini kaybetme tehdidi altındaki Cittaslow Kentleri’imiz ve kalabalıklaşma dönemleri

Kent adı	Seferihisar	Akyaka/Ula	Gökçeada	Taraklı	Vize	Halfeti
Kalabalıklaşma sezonu	İlkbahar, Yaz ve Sonbahar	İlkbahar, Yaz ve Sonbahar	İlkbahar, Yaz ve Sonbahar	İlkbahar, Yaz ve Sonbahar	İlkbahar, Yaz ve Sonbahar	İlkbahar, Yaz ve Sonbahar
Kalabalıklaşma günleri	Cumartesi ve Pazar	Cumartesi ve Pazar	Cumartesi ve Pazar	Cumartesi ve Pazar	Cumartesi ve Pazar	Cumartesi ve Pazar

Tablo 2’de günübirlik ziyaretler nedeni ile kalabalıklaşma ve sakinliği tehdit altında olan Cittaslow Kentleri’imiz yer almaktadır. Dikkat çekici nokta yoğunluğun hafta sonları olmasıdır. Bunun sebebi insanların günü birlik turlar için hafta sonu tatillerini seçmeleridir.

5.2.Yerel Yönetimlerin Almayı Düşündüğü Tedbirler

Kentlerin koşullarının farklı olması sebebi ile yerel yönetimlerin aldığı tedbirlerde de farklılıklar olduğu görülmektedir. Günübirlik ziyaretçiler nedeni ile kalabalıklaşma sorunu yaşayan Cittaslow yönetimlerinin aldıkları/almayı düşündükleri tedbirler şu şekildedir:

Seferihisar: Kent merkezi dışında otopark oluşturulması, tur otobüslerinin buralara park etmesinin sağlanması,

Akyaka: Kent merkezi dışında otopark oluşturulması, tur otobüslerinin buralara park etmesinin sağlanması,

Gökçeada: Kent merkezi dışında otopark oluşturulması, tur otobüslerinin buralara park etmesinin sağlanması,

Taraklı: Kent merkezi dışında otopark oluşturulması, tur otobüslerinin buralara park etmesinin sağlanması, eşekler ve bisikletler kullanılarak geziler düzenlenerek trafik yoğunluğunun

azaltılması, fuar, mesire yerleri, halk pazarı, köylü pazarı, restoran vb. etkinliklerin kentin farklı noktalarına taşınması, alt yapı ve üst yapı çalışmaları bitene kadar reklam faaliyetlerinin bir süreliğine azaltılması,

Vize: Kent merkezi dışında otopark oluşturulması, tur otobüslerinin buralara park etmesinin sağlanması, çevre yolunun yapılması,

Halfeti: Kent merkezi dışında otopark oluşturulması, tur otobüslerinin buralara park etmesinin sağlanması, otopark ve kent merkezi arasında ulaşımın çevre dostu araçlar ile sağlanması, alternatif olarak teleferik ile ulaşımın sağlanması.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Cittaslow Ağı'na üye olmak bir kentin marka olması anlamına gelmektedir. Bu Ağ dünya çapında hızla büyüyen ve olumlu imaja sahip kentler birliğidir. Cittaslow Ağı'na dahil olan kentlerin bilinirliği artmakta, olumlu bir imaja sahip olmakta ve ilgi odağı haline gelmektedir.

Cittaslow Türkiye Ağı'na üye olan kentlerimiz özgün birer destinasyon haline gelmişlerdir. Cittaslow Kentleri'mizin tümünde günübürlük ziyaretçi sayısında artışlar gözlemlenmektedir.

Günübürlük ziyaretçiler yerel halkın gelirinde artışlara neden olmaktadır. Günübürlük ziyaretçi artışı gerek yerel yönetim, gerekse yerel halk tarafından istenen bir durumdur.

Yenipazar ve Yalvaç'ta günübürlük ziyaretçi yoğunluğu olmaması sebebi ile kalabalıklaşma görülmemektedir. Cittaslow Türkiye Ağı'nın uzun süredir üyesi ve bilinirliği fazla olan Seferihisar, Akyaka, Gökçeada, Taraklı, Vize, Halfeti'de yoğun günübürlük ziyaretçi artışı yaşanmaktadır. Bu artış ilkbahar, yaz, sonbahar dönemlerinde ve özellikle hafta sonları yoğunluk kazanmaktadır. Ziyaretçi sayısı artışındaki ana sebep kentin bilinirliği ve olumlu bir imaja sahip olmasıdır. Günübürlük ziyaretçi sayısındaki bu artış, ilgili kentlerin sakinliğinin kaybolmasına neden olmaktadır. Oluşan yoğunluk kent merkezinde kalabalıklaşma, trafik, gürültü, çevre kirliliği vb. sebep olmaktadır.

Yerel yönetimler, yoğun ziyaretlerin cumartesi ve pazar günleri kalabalıklaşmaya, çevre kirliliğine, trafik, gürültü vb. artışına neden olduğunu kabul etmektedirler. Özgün yapıları nedeni ile Cittaslow Kentleri'nin kent merkezini büyütmeleri mümkün değildir. Cittaslow Kentleri'mizde sakinliğin korunması için alt ve üst yapı yatırımlarına ihtiyaç bulunmaktadır. Yerel yönetimler maddi imkansızlıklar nedeni ile projelerini yeterince hızlı bir şekilde hayata geçirememektedir. Bu durum yoğunluğun yaşandığı günlerde sakinliğin kaybolmasına ve sakinlik imajının bozulmasına neden olmaktadır.

6.2. Öneriler

Cittaslow olan kentlerimiz bu ağa dahil olmanın ve getirdiği avantajların değerini bilmelidir. Bu sebeple kriterlere harfiyen uymalı, yola Cittaslow Kenti olarak devam etmek için gerekli önlemleri almalıdır. Bu önlemler şu şekilde sıralanabilir:

*Transit geçiş yapacak olan araçların çevre yolu sayesinde kent merkezine girişine engel olunması gerekmektedir.

*Kente gelen ziyaretçilere ait araçlar veya tur otobüsleri için ise kentin uygun yerlerinde otoparkların oluşturulması gerekmektedir. Otoparklar ile kent merkezi arasındaki ulaşım için

trafik sorunu yaratmayacak şekilde, belirli güzergahlar kullanmak kaydıyla, çevre dostu ulaşım araçlarının kullanılması gerekmektedir.

*Köylü pazarı, el işi ürünlerin üretim ve satış yerleri, fuar vb. etkinliklerin kentin merkezinde veya aynı yerde toplanması yerine kentin farklı yerlerine dağıtılması ve değişik zamanlarda yapılması gerekmektedir.

*Yerel halkın bilinçlendirilmesi ve bisiklet gibi araçların kullanılması teşvik edilerek trafiğin ve gürültünün azaltılması sağlanmalıdır.

*Motorlu araçlara yakıt sağlayan yakıt istasyonlarının sürekli denetlenmesi ve niteliksiz yakıt satışlarının engellenmesi gerekmektedir.

*Çevreyi kirlüten ve gürültü yaratan (egzozları değiştirilmiş motosiklet vb.) araçların trafiğe çıkışının engellenmesi gerekmektedir.

*Yerel yönetimlerin kente düzenlenecek olan tur şirketleri ile iletişim halinde olması ve turların kentin sakinliğini bozmayacak şekilde planlanması sağlanmalıdır.

*Yerel yönetimlerin gelen ziyaretçilere anketler düzenleyerek onların düşüncelerini öğrenmeleri ve bunları dikkate alarak gerekli önlemleri almaları gerekmektedir.

*Kenti çok iyi bilen, mesleki yeterliliğe sahip rehberlerin bulundurulması ve gelen turlara eşlik etmesi ile kentin daha planlı şekilde gezilmesi sağlanmalıdır.

*Sakinliğin korunmasına yönelik projelerin bir an önce gerçekleştirilebilmesi için kalkınma ajansları gibi kuruluşlardan destek alınması değerlendirilmelidir.

Cittaslow üzerine yapılan akademik çalışmaların pek çoğu bu ağa üye olmanın getirileri üzerine odaklanmaktadır. Sakinliğin sürdürülebilirliğini tehdit eden riskler üzerine çalışmaların artması yerel yönetimin olası tehditlerin farkına varması ve gerekli önlemleri zamanında alması konusunda faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Akman, E., Nergiz, N. ve Akman, Ç. (2013). “Sürdürülebilir Bir Kalkınma İçin Yavaşça Acele Et (FestinaLente). Yerel ve Bölgesel Kalkınma Küresel ve Yerel Bakış Açıları”, *Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayını*, 1 (1), 37-54.
- Bilgi, M., G. (2013). “Türkiye’nin Sakin Şehirlerinde Permakültürel Koruma, Planlama, Yönetim ve Eğitim Pratikleri”, *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29(1), 45-59.
- Buhalis, D. (2000). “Marketing TheCompetitiveDestination of TheFuture”, *Tourism Management*, 21, 97-116.
- Göçkan, E. (2012). *İzmir İli Yavaş Şehir Seferihisar Örneğinde Doğal ve Kültürel Yapı Üzerine Araştırmalar*. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir. <http://tez.yok.gov.tr>, (Tez no: 315654).
- Güven, E. (2011). “Yavaş Yemek’ten Yavaş Medya’ya Hızlı Tüketime Dair Bir Çözüm Önerisi”, *Selçuk İletişim Dergisi*, 7(1), 113-121.
- Güzel Akyaka’ımız. (2014). www.akyaka.bel.tr adresinden 10 Haziran 2014 tarihinde alınmıştır.

- Grzelak - Kostulska, E., G., Holowiecka, B. ve Kwiatkowski, G. (2011). "Cittaslow International Network: An Example of a Globalization Idea?", *Researchgate*, 186-192.
- Halfeti'nin Tarihi. (2015). www.halfeti.bel.tr adresinden 03 Nisan 2016 tarihinde alınmıştır.
- Hatipoglu, B. (2015). "Cittaslow": Quality of Life and Visitor Experiences", *Tourism Planning & Development*, 12(1), 20-36.
- Karaarslan, Ü. (2017). <http://www.hurriyet.com.tr/seyahat/galeri-tatilcilerin-yeni-gozdesi-kazin-azmagi-deresi-40532461> adresinden 28.07.2018 tarihinde alınmıştır.
- Karatosun, M. ve Çakar, D. (2017). "Effects of Cittaslow Movement on Conservation of Cultural Heritage: Case of Seferihisar & Halfeti, Turkey", *Civil Engineering and Architecture*, 5(3), 71-82
- Keskin, E., B. (2010). *Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış Olarak Yavaş Şehirler (Cittaslow): Seferihisar Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya. <http://tez.yok.gov.tr>, (Tez no: 273355).
- Knox, P. L. (2005). "Creating Ordinary Places: Slow Cities in a Fast World", *Journal of Urban Design*, 1(10), 1-11.
- Kostulska, G., Holowiecka, B. ve Kwiatkowski, G. (2011). "Cittaslow International Network: An Example of a Globalization Idea?", ss. 186-192, http://www.researchgate.net/profile/ElzbietaGrzelak-Kostulska/publication/260255736Cittaslow_International_Network_an_Example_of_a_Globalization_Idea/links/00b7d53_5abe3d3dcea000000.pdf, adresinden 15 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.
- Kozak, N. (2010). *Turizm Pazarlaması*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kutvan, A., B. ve Kutvan, S. A. (2013). "Turizm Planlamasında Destinasyon Çekiciliklerinin ölçümü: Bir Yöntem Yaklaşımı", *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, VI., S. XI, ss.159-184.
- Lee, K., F. (2001). "Sustainable Tourism Destinations: The Importance of Cleaner Production", *Journal of Cleaner Production*, 9(4), s.313-323.
- Lowry, L. L. ve Lee, M. (2011). "CittaSlow, SlowCities, SlowFood: Searching For a Model For The Development of SlowTourism", 42nd Annual Conference Proceedings: Seeing the Forest and the Trees – Big Picture Research in a Detail- Driven World, *Travel & Tourism Research Association*, London, Canada, 19-21 Haziran.
- Mayer, H. ve Knox, P. (2010). "Small-Town Sustainability: Prospects in the Second Modernity", *European Planning Studies*, 10(18), 1545-1565.
- Nilsson, J., H., Svard, A., C, Widarsson, A., Wirell, T. (2011). "Cittaslow' Eco-gastronomic Heritage as a Tool for Destination Development", *Current Issues in Tourism*, 14(4), 373-386, http://www.researchgate.net/publication/233349235Cittasloweco-gastronomicheritage_as_a_tool_for_destination_development, adresinden 15 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.
- Olçay, A., Giritoglu, İ., ve Özekici, Y., K. (2017). "Sakin Şehir Prensiplerinin Halfeti'nin Yerel Mutfak Üzerindeki Etkisinde Yerel Halkın Tutumu Üzerine Bir Araştırma",

- Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(51),
http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt10/
diger_sosyalbilimler/olcay_atinc.pdf sayi51_pdf /8
- Özdal, N. (2017). <http://konuttimes.com/turizm/sanliurfa-halfetiyi-2-milyon-kisi-ziyaret-edecek/59111> adresinden 20.08.2017 tarihinde alınmıştır.
- Özdemir, G. (2008). *Destinasyon Pazarlaması*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Özmen, Ş.,Y. (2016). “Sakin Şehirler ve Kadın Girişimciliği”, 2016 Hoca Ahmet Yesevi Yılı Anısına Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi, Antalya, Türkiye, 1-4 Aralık 2016, 395-407.
- Özkaraman, T. (2016). http://www.tarakliajans.com/index.asp?NetPaper.ANKAMEDYA=NEWS&NEWS_CODE=14077&HABER=tarakliyi-gecen-yil-150-bin-kisi-ziyaret-etti adresinden 20.08.2017 tarihinde alınmıştır.
- Pajo, A. ve Uğurlu, K. (2015). “Cittaslow Kentleri İçin Slowfood Çalışmalarının Önemi”, *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 5(6), 65-73.
- Perşembe’nin Tarihi. (2014). www.persembe.bel.tr adresinden 13 Haziran 2014 tarihinde alınmıştır.
- Pink, S. (2008). “Sense and Sustainability: The Case of the Slow City Movement”, *Local Environment*, 2(13), 95-106.
- Radstrom, S. (2011). “A Place-Sustaining Framework for Local Urban Identity: An Introduction and History of Cittaslow”, *Italian Journal of Planning Practice*, 1(1), 90-113.
- Sarioğlan, M. ve Avcıkurt, C. (2016). ”The Role of Gastronomy Tourism in Slow Cities: Case of Turkey”, *Researchgate*, 68-72.
- Schneider, S. (2008). “Good, clean, fair: The rhetoric of the Slow Food Movement”, *College English*, 70 (4), 384-402.
- Seferihisar. (2014). www.seferihisar.bel.tr adresinden 10 Haziran 2014 tarihinde alınmıştır.
- Semmens, J. ve Freeman, C. (2012). “The Value of Cittaslow as an Approach to Local Sustainable Development: A New Zealand Perspective”, *International Planning Studies*, 4(17), 353-375.
- Servon, L. J. ve Pink, S. (2015). “Cittaslow: Going Glocal in Spain”, *Journal of Urban Affairs*, 3(37), 327-340.
- Sezgin, M. ve Ünüvar Ş. (2011). *Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde Yavaş Şehir*, Konya: Çizgi Kitabevi.
- Sungur, Z. (2013). “Türkiye’nin Sakin Şehirlerindeki Kadın Girişimciliğine Sosyolojik Bir Bakış”, *International Conference On Eurasian Economies*, 641-648.
- Taraklı. (2014). www.tarakli.bel.tr adresinden 11 Haziran 2014 tarihinde alınmıştır.

- Üstündağlı, E., Baybars, M., ve Güzelođlu, E. B. (2015). “CollaborativeSustainability: AnalyzingEconomicandSocialOutcomes in theContext of Cittaslow”, *Business andEconomicResearchJournal*, 1(6), 125-144.
- İlçemiz. (2014). www.vize.bel.tr adresinden 12 Haziran 2014 tarihinde alınmıştır.
- Walter, L. (2009). “SlowFoodand Home Cooking: Toward a RelationalAesthetic of FoodandRelationalEthic of Home”, *TheJournal of The Center forFood in CommunityandCulture*, 1(1), 1-23, <http://www.uwgb.edu / cfcc / files / pdf / SlowFood& Home Cooking. pdf>, adresinden 15 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.
- Yalvaç’ın Tarihi. (2013). www.yalvac.bel.tr adresinden 11 Aralık 2013 tarihinde alınmıştır.
- Yenipazar. (2014). www.yenipazar.gov.tr adresinden 09 Haziran 2014 tarihinde alınmıştır.
- Yıldırım, A. ve şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yurtseven, H., R. (2007). *SlowFood ve Gökçeada: Yönetmel Bir Yaklaşım*. Ankara: Detay Yayıncılık.